

**RECENZJE
I
OMÓWIENIA**

James K. Galbraith, *Witamy w zatrutym kielichu. Grecki kryzys a przyszłość Europy*, przeł. Bartosz Sałbut, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016, 268 ss., ISBN 978-83-01-18918-1

Książek poświęconych greckiemu kryzysowi opublikowano u nas niewiele. Takich, które są wrażliwe na losy Greków i Greczynek, jeszcze mniej. Tę perspektywę obiera właśnie James K. Galbraith, syn Johna K. Galbraitha – zasłużonego dla nauk ekonomicznych profesora. Sam również jest cenionym amerykańskim ekonomistą, profesorem na University of Texas, a także obserwatorem europejskiego kryzysu zadłużeniowego i bliskim doradcą byłego greckiego ministra finansów, również uczonego ekonomisty, Yanisa Varoufakisa. Życiorys autora jest tutaj nie bez znaczenia. Pełniona funkcja pozwoliła mu na bezpośrednią obserwację wydarzeń związanych z renegocjacją pakietu oszczędnościowego dla Grecji, a zdobyte doświadczenie umożliwiło trafną ocenę sytuacji gospodarczo-społecznej i politycznej kraju, a także Europy.

Nieduża, bo ponad 200-stronicowa książka, jest w istocie zbiorem opublikowanych i niepublikowanych artykułów, a także prywatnych notatek i korespondencji autora. Publikacja podzielona jest na dwie części. Pierwsza obejmuje teksty z lat 2010–2014 prezentujące źródła pogłębiającego się greckiego kryzysu. Druga, skupiająca się na 2015 r., czyli momencie objęcia władzy w Grecji przez Syrizę, opisuje i dokonuje konstruktywnej oceny procesu renegocjacji pakietu oszczędnościowego dla Grecji oraz przedstawia panujące w tym czasie nastroje wśród obywateli. Wydanie polskie poprzedza słowo wstępne Grzegorza W. Kołodki, profesora ekonomii, byłego wicepremiera i ministra finansów, w którym przybliżył on sytuację gospodarczą Grecji przed kryzysem i w jego trakcie, wyjaśnia źródła i strukturę zadłużenia oraz wskazuje podobieństwa między Polską i Grecją. Chociaż sam żywi nadzieję, że najgorszy możliwy scenariusz dla Unii Europejskiej mimo wszystko się nie ziści, to wyraża uznanie dla tez postawionych przez Galbraitha, podkreślając, że dokonał on trafnej analizy sytuacji w Europie i prawidłowo zinterpretował źródła i charakter kryzysu. Przedmowa stanowi tym samym doskonały wstęp do właściwej lektury – pozwala lepiej poznać kraj będący tytułarnym bohaterem książki i uczy czytelnika na to, że europejski kryzys nie jest zwykłym zawirowaniem w funkcjonowaniu kapitalizmu, ale przejawem jego głębszych systemowych niedoskonałości.

Witamy w zatrutym kielichu ukazuje inną perspektywę. Próżno tu szukać jednostronnych oskarżeń wobec Greków, choć autor uznaje ich współodpowiedzialność za zaistniały stan. Przypomina, że winą należy obarczać również banki, ich zaniechania i niedopatrzienia, celowe bądź nie. Skupia się zatem na ocenie postępowania europejskich instytucji politycznych i finansowych, wskazując na ich opieszałość i krótkowzroczność. Krytykuje pakiet reform oszczędnościowych zaaplikowany Grecji, dowodząc, że pogłębił on jedynie kryzys gospodarczy w tym kraju i zepchnął rzesze ludzi w stan biedy i bezrobocia, które wśród młodych osiągnęło już bez mała 50%. Dalsze planowane reformy nie napawają optymizmem, wiążą się one bowiem z jeszcze większymi cięciami wydatków ze strony państwa oraz wzrostem obciążeń podatkowych, zwłaszcza wobec najbiedniejszych. To klasyczny już przykład wcielania neoliberalnych reform.

Galbraith nie tylko krytykuje, lecz także wskazuje rozwiązania, które opisuje i wyjaśnia. Zreformowana Grecja jawi mu się jako kraj drobnych przedsiębiorców i wysokiej jakości usług turystycznych i opiekuńczych. Tym samym wyraża zdziwienie wobec zmian proponowanych przez pożyczkodawców, które godziłyby w te właśnie obszary. Z pozoru dosyć kontrowersyjną propozycją autora jest postulat opuszczenia strefy euro przez Grecję. Przedstawia nawet załączek planu, który sporządził jeszcze jako doradca Varoufakisa, i podkreśla, że w sytuacji braku wsparcia ze strony wierzycieli oraz europejskich instytucji i polityków wyjście ze strefy euro jest najlepsze i ostateczne, choć kosztowne. Tym samym autor docenia znaczenie, jakie odgrywa wspólna waluta w Europie. Owszem, Wspólnoty Europejskie istniały na długo przed powołaniem unii walutowej, ale współcześnie, biorąc pod uwagę gęstniejącą na naszym kontynencie antyunijną atmosferę, porzucenie przez Grecję euro dałoby przeciwnikom Unii Europejskiej poważny argument w debacie publicznej – taki, który oddziałuje na nastroje społeczne. Niemniej dalsza polityka surowych cięć prowadzić będzie do tego samego efektu, jedynie nieco opóźnionego. Sami Grecy zdają się myśleć podobnie, dlatego wciąż odrzucają możliwość powrotu do drachmy. Pozostaje jedynie pytanie – na jak długo.

Myśli przedstawione przez autora na kartach książki nie są tylko powiązane z ekonomią. Galbraith wykazuje się również sprawną oceną toczących się negocjacji, których dynamikę znakomicie oddają słowa: „Grecja albo ugnie się pod żądaniami wierzycieli, albo może stanąć w obliczu zamknięcia banków i wyjścia ze strefy euro [...]. Gdy zaś Grecy krok po kroku ustępują pola, wierzyciele po prostu napierają jeszcze bardziej”. Całość rokowań przebiega w pozbawionej partnerstwa atmosferze pełnej

emocjonalnych i nierzetelnych oskarżeń. Ofiarami tego, jak określa autor, „czarnego PR-u” staje się społeczeństwo greckie, rząd Syrizeny z premierem Tsiprasem oraz byłym ministrem Varoufakisem na czele. Kampania oszczerstw i pogłębiania stereotypów stała się częścią medialnej rzeczywistości, a wraz z nią przeniknęła do debaty publicznej. Jest ona wyrazem braku solidnych kontrargumentów i ma na celu wskazanie winnego, którego należy ukarać i publicznie upokorzyć. Kozłem ofiarnym staje się grecki naród. Przy tej okazji autor celnie wskazuje myśl Keynesa: „Polityka [...] upokarzania milionów istot ludzkich i pozbawiania szczęścia kolektywnie całego narodu powinna budzić wstręt i obrzydzenie”. Powyższy cytat z 1919 r., choć odnosił się do reperacji wojennych wobec Niemiec, jest dziś nad wyraz aktualny. Oby nie proroczy.

O to właśnie toczy się stawka kryzysu, który na pozór dotyczy jedno państwo, a w rzeczywistości ma swoje konsekwencje dla całej Europy. James K. Galbraith nie ma wątpliwości, że dalsze brnięcie w politykę surowych oszczędności i narzucania własnej woli innym, przy braku poszanowania jakichkolwiek zasad demokratycznej debaty, doprowadzić może do radykalizacji w całej Europie. Dziś zachowywany jest rozsądek, ale w miarę pogorszającej się sytuacji ekonomicznej społeczeństwa stają się bardziej podatne na demagogiczne i radykalne hasła, a obietnice lepszego życia mogą przykryć inne niemoralne, rasistowskie, ksenofobiczne i autorytarne czy nacjonalistyczne propozycje. Jedno jest pewne, przyszłość wspólnej waluty i Unii Europejskiej zmierza czarną drogą, a kolejne wybory parlamentarne w państwach członkowskich będą sprawdzianem dla zjednoczonej Europy. Z takim ostrzeżeniem dla Europy pozostawia nas autor.

Książkę wypada polecić każdemu, komu nie są obojętne losy Europy, oraz tym, którzy zdolni są odrzucić wszelkie przeświadczenia i stereotypy dotyczące jednego z krajów biedniejszych. Czytamy kompetentnie napisaną opowieść o pacjencie, któremu aplikuje się nieskuteczną i szkodliwą metodę leczenia, głosząc jednocześnie przeświadczenie, że kolejna dawka leku przyniesie oczekiwany sukces. Publikacja ta nie ulega medialnym doniesieniom, a raczej wyraża sprzeciw rosnącej, choć wciąż niedużej grupy ekonomistów, do których należy również autor. Opisuje możliwości wyjścia z niepewnej i pogarszającej się rzeczywistości, udziela wskazówek i przypomina, że w takich chwilach ważna jest jedność Europejczyków, a nie mnożące się podziały. Tekst ten powinien być dla Polaków szczególnie bliski, przypomina bowiem o reformach dokonanych w Polsce po 1989 r., a narzuconych przez zagraniczne podmioty. Książka Tadeusza Kowalika z 2009 r., o dosyć niefortunnym tytule *www.polskatransformacja.pl*, opowiada niemal o tym samym, co Galbraith. Wspólny mianownik

procesów negocjacyjnych i narzucanych pakietów reformatorskich pozostaje taki sam: ograniczanie wydatków publicznych, zwiększanie obciążeń podatkowych dla najbiedniejszych i wyprzedawanie aktywów. Wszystko to okraszone ignorowaniem głosu całych społeczności, które muszą żyć w beznadziejnych realiach kryzysu.

Dominik Pędziński

CENTRUM
EUROPEJSKIE
UNIwersytetu
Warszawskiego

Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej EUMIGRO „Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?”

Warszawa, 11 stycznia 2017 r.

W dniu 11 stycznia 2017 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa EUMIGRO „Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?”. Otworzyła ona trzyletni cykl corocznych konferencji naukowych „Unia Europejska w obliczu kryzysów migracyjnego i uchodźczego – perspektywa wielopoziomowa”, które będą organizowane w SGH w latach 2016–2019 w ramach projektu EUMIGRO – “Jean Monnet Module on the European Union and the Contemporary International Migration – an Interdisciplinary Approach”, kierowanego przez dr Martę Pachocką przy współfinansowaniu Unii Europejskiej w ramach Programu Erasmus+.

Organizatorem konferencji była Katedra Studiów Politycznych Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, a wśród partnerów wydarzenia znalazły się takie podmioty, jak: Centrum Doskonałości Jeana Monneta SGH, Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego, Deree – The American College of Greece, Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX), Inicjatywa Sekretarza Generalnego ONZ – Global Compact Poland, Instytut Europy Środkowo-Wschodniej, Katedra Unii Europejskiej im. Jean Monneta KESSGH, Ośrodek Badań Integracji Europejskiej Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego, Ośrodek Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego, Polskie Stowarzyszenie Badań Wspólnoty Europejskiej, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Studenckie Koło Naukowe Spraw Zagranicznych SGH, Zakład Administracji Wydziału Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim.

Konferencję otworzyli przedstawiciele władz Uczelni oraz Polskiego Stowarzyszenia Badań Wspólnoty Europejskiej. Profesor SGH dr hab. Krzysztof Kozłowski, Prorektor ds. dydaktyki i studentów SGH i zarazem Kierownik Katedry Studiów Politycznych wyraził uznanie dla dr Marty Pachockiej za zaangażowanie w realizację projektu EUMIGRO i wysiłek włożony w przygotowanie konferencji. Profesor dr hab. Wojciech Morawski, Dziekan Kolegium Ekonomiczno-Społecznego SGH, wskazał, że w Kolegium powstało w ostatnim czasie kilka inicjatyw badających zagadnienie migracji. Podkreślił, że Europa miała już do czynienia z maso-

wymi ruchami migracyjnymi po obu wojnach światowych. Wypracowano wówczas instrumenty pozwalające opanować sytuację, takie jak np. tzw. paszport nansenowski. Profesor Morawski wskazał, że obecnie korzystne byłoby uelastycznienie polityki migracyjnej przy użyciu podobnych narzędzi. Doktor Anna Masłoń-Oracz z Polskiego Stowarzyszenia Badań Wspólnoty Europejskiej w swoim wystąpieniu stwierdziła, że liczy na to, iż obrady konferencji pomogą znaleźć odpowiedź na pytanie o to, jak rozwiązać kryzys migracyjny z uwzględnieniem aktualnych uwarunkowań.

Wykład inauguracyjny pt. *Kryzys migracyjny czy kryzys integracji europejskiej – geneza i scenariusze na przyszłość* wygłosił dr hab. Maciej Duszczyk, Prorektor ds. naukowych Uniwersytetu Warszawskiego, reprezentujący Ośrodek Badań nad Migracjami UW. W swoim wystąpieniu prof. Duszczyk zwrócił uwagę na fakt, że wybuch kryzysu migracyjnego był prognozowany od dawna. Czynnikiem, które przyspieszyły jego nadejście, były wojny na Bliskim Wschodzie. Wskazał również, że obawy o przyszłą sytuację ekonomiczną są jednym z głównych czynników napędzających niechęć do imigrantów w społeczeństwach europejskich. Podkreślił, że dla zakończenia kryzysu konieczne jest podjęcie działań ekonomicznych w krajach pochodzenia uchodźców oraz krajach sąsiednich.

Pierwszy panel konferencji pt. *Kryzysy migracyjny i uchodźczy na początku XXI wieku – w regionie śródziemnomorskim, w Europie czy w Unii Europejskiej* moderowany był przez dr Martę Pachocką (Katedra Studiów Politycznych KES SGH). Pierwszą panelistką była Maria Pamuła, reprezentująca Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR). W swoim referacie przedstawiła ogólną sytuację uchodźców w basenie Morza Śródziemnego z perspektywy UNHCR. Zaprezentowała również najnowsze dane ONZ dotyczące liczby uchodźców oraz kierunków migracji, a także scharakteryzowała sytuację uchodźców w Polsce. Wystąpienie drugiej panelistki, dr Anny Visvizi z Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej oraz Deree – The American College of Greece, dotyczyło aspektów bezpieczeństwa związanych z kryzysem migracyjnym, w tym walki z terroryzmem. Podkreśliła ona, że Europa ma obecnie problem z konceptualizacją migracji – podchodzi się do niej redukcjonistycznie, jako ruchów mas ludzi, rzadko zaś patrzy się na problem migracji z perspektywy indywidualnych osób. Następnym mówcą był doc. dr Artur Adamczyk z Centrum Europejskiego UW. W swojej prezentacji przedstawił najważniejsze wyzwania, jakie wciąż stoją przed Unią Europejską w związku z kryzysem migracyjnym. Doktor Adamczyk szczególnie nacisk położył w swojej analizie na przyczyny kryzysu, m.in. proces, jakim była tzw. arabska wiosna. Wskazał również na zagrożenie, jakim w przyszłości może stać się Turcja. Jako czwarta wystąpiła Ewa Moncure

z Europejskiej Agencji Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX). Zapoznała uczestników konferencji z zasadami funkcjonowania Agencji oraz zmianami, które wymusił na niej kryzys migracyjny. Wskazała również na różnice w postrzeganiu kryzysu migracyjnego z perspektywy europejskiej i perspektywy mikro – poszczególnych regionów, do których trafiają imigranci. Jako ostatni wystąpił Kamil Wyszkowski reprezentujący Inicjatywę Sekretarza Generalnego ONZ – Global Compact Poland (UNGC). W swoim referacie skoncentrował się na problemie handlu ludźmi oraz przestępczości zorganizowanej wykorzystującej w swojej działalności uchodźców. Przytoczył również raporty ONZ, które już kilka lat wcześniej przewidziały wybuch kryzysu migracyjnego.

Moderatorem panelu drugiego pt. *Unia Europejska a nowe wyzwania w warunkach kryzysów migracyjnego i uchodźczego* była dr Anna Masłoń-Oracz (Katedra UE im. Jeana Monneta KES). Dyskutanci w swoich wypowiedziach koncentrowali się przede wszystkim na aspektach prawno-finansowych i integracyjnych wyzwań stojących nie tylko przed samą UE, lecz także przed poszczególnymi jej państwami członkowskimi. Wystąpienie pierwszej panelistki, dr Aleksandry Borowicz z Ośrodka Badań Integracji Europejskiej UG, dotyczyło finansowania kryzysu przez Unię Europejską. W referacie podkreślono znaczenie programów krajowych finansowanych przez Komisję Europejską w zwalczaniu kryzysu migracyjnego i uchodźczego. Bardzo ważną rolę w tym zakresie miało także wsparcie strategiczne udzielane przez UE w sytuacjach nagłych. Następnym mówcą była dr Aleksandra Szczerba-Zawada, reprezentująca Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim. Jej wystąpienie dotyczyło statusu prawnego migrantów zewnętrznych w systemie Unii Europejskiej z uwzględnieniem orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE. Doktor A. Szczerba-Zawada szczególnie nacisk położyła na to, jak kryzys uchodźczy wpływa na sferę praw i wolności jednostki, tj. konieczność zapewnienia praw człowieka tym, którzy do UE przybywają, a zarazem zapewniania porządku i bezpieczeństwa publicznego. Trzecim panelistą był dr Witold Klaus (Instytut Nauk Prawnych PAN, a zarazem Prezes Stowarzyszenia Interwencji Prawnej), który mówił o wyzwaniach związanych z integracją migrantów przymusowych w Polsce. Wskazywał on na fakt, że w działaniu tym problemem nie są ograniczenia prawne, a przede wszystkim nastawienie opinii publicznej i odnosząca się do niego polityka prowadzona przez władze państwowe. Ostatni występujący w panelu, Dominik Wach (Dział Integracji Społecznej i Interwencji Kryzysowej, Warszawskie Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodek Badań nad Migracjami, Uniwersytet Warszawski), mówiąc o systemie integracji migrantów przymusowych,

podkreślił brak dostatecznej liczby specjalistów zajmujących się integracją imigrantów w Polsce. Zadanie integracji migrantów w Polsce finansowane jest praktycznie wyłącznie ze środków europejskich, co stanowi poważne zaniedbanie – jedno z wielu w zakresie polityki integracyjnej – ze strony władz krajowych.

Konferencję zamknęła Debata Młodych EUMIGRO „Europa a migracje międzynarodowe – na rozdrożu?“, która była panelem studencko-doktoranckim. Jej moderatorem był dr Jan Misiuna (Katedra Studiów Politycznych KES). W debacie wzięli udział studenci SGH związani ze Studenckim Kołem Naukowym Spraw Zagranicznych (A. Iwańczuk, C. Jaroni, M. Golba, M. Domagała) i Erasmus Student Network (M. Melszyński), z których większość uczestniczyła w grudniu 2016 r. w międzynarodowych warsztatach edukacyjnych w Atenach dotyczących zagadnień migracyjnych. Wyjazd był częścią projektu ALIEN, współfinansowanego ze środków Programu Erasmus+, w którym SGH jest jednym z partnerów. Wypowiedzi uczestników debaty odnosiły się do pytań m.in. o to, dlaczego postawy antyuchodźcze tak łatwo trafiają do ludzi młodych; jak doświadczenie osobistego kontaktu z uchodźcami podczas wizyty w obozie dla uchodźców Eleonas w Grecji zmieniło ich postawę oraz kogo i jak warto kształcić w obszarze tematyki migracyjnej i uchodźczej. Dzieląc się swoimi doświadczeniami, studenci wskazali przede wszystkim na nieznaną rzeczywistość wśród młodych ludzi, na postępującą w dominującej narracji dehumanizację uchodźców, a z drugiej strony przeciwników ich przyjmowania, a także na to, że osobisty kontakt z uchodźcami zmienia optykę patrzenia na problem, często robiąc z przeciwnika przyjmowania uchodźców zwolennika takiego działania. Podsumowania debaty dokonał mgr Michał Budziński, doktorant w KES. Zwrócił on uwagę na powtarzający się w wypowiedziach panelistów wątek, że główną przyczyną niechęci do uchodźców wśród młodych Polaków jest brak wiedzy o innych kulturach. Skutkiem tego jest utrwalanie się błędnych stereotypów. Wskazał również, że przyczyn niechęci wobec imigrantów można doszukać się w czynnikach ekonomicznych – imigranci często bywają postrzegani przez młodych ludzi jako konkurencja na rynku pracy.

Michał Budziński, Jan Misiuna

Więcej informacji:

Strona internetowa EUMIGRO: <http://eumigro.eu/pl>

Facebook: <https://www.facebook.com/eumigro/>

Twitter: <https://twitter.com/EUMIGRO>

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Programu Erasmus+.

Publikacje Programu Wydawniczego Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego

Czasopisma naukowe:

- Kwartalnik „Studia Europejskie”, numery: 1–4/1997, 1–4/1998, 1–4/1999, 1–4/2000, 1–4/2001, 1–4/2002, 1–4/2003, 1–4/2004, 1–4/2005, 1–4/2006, 1–4/2007, 1–4/2008, 1–4/2009, 1–4/2010, 1–4/2011, 1–4/2012, 1–4/2013, 1/2014, 2/2014, 3/2014, 4/2014, 1/2015, 2/2015, 3/2015, 4/2015, 1/2016, 2/2016, 3/2016, 4/2016, 1/2017.
- Rocznik „Yearbook of Polish European Studies”, numery: 1/1997, 2/1998, 3/1999, 4/2000, 5/2001, 6/2002, 7/2003, 8/2004, 9/2005, 10/2006, 11/2007–2008, 12/2009, 13/2010, 14/2011, 15/2012, 16/2013, 17/2014, 18/2015.

Publikacje książkowe:

Seria „Monografie i studia”

- M. Rakusa-Suszczewski, *Cień radykalizmu. Pojęcie radykalizmu w świetle teorii ruchów społecznych*, Warszawa 2016.
- A. Dziewulska, *Pokój po konflikcie: Bośnia, Afganista, Irak. Wnioski dla strategii bezpieczeństwa UE*, Warszawa 2016.
- D. Milczarek, O. Barburska, *Past and Present of European Integration. Poland's Perspective*, Warsaw 2015.
- *European Union on the Global Scene: United or Irrelevant?*, ed. B. Góralczyk, Warsaw 2015.
- *Essays on Global Safety Governance: Challenges and Solutions*, ed. Patrycja Dąbrowska-Kłosińska, Warsaw 2015.
- *The European Union and Poland. Problems and Achievements*, eds. A. Adamczyk, P. Dubel, Warsaw 2015.
- O. Barburska, D. Milczarek, *Polityka wschodnia Unii Europejskiej: Porażka czy sukces?*, Warszawa 2014.
- *Unia Europejska jako aktor na scenie globalnej, Razem czy osobno?*, red. B. Góralczyk, Warszawa 2014.
- *Poland and Turkey in Europe – Social, Economic and Political Experiences and Challenges*, eds. A. Adamczyk, P. Dubel, Warsaw 2014.

- *Introduction to European Studies, A New Approach to Uniting Europe*, eds. D. Milczarek, A. Adamczyk, K. Zajączkowski, Warsaw 2013.
- O. Barburska, D. Milczarek, *Historia integracji europejskiej w zarysie*, Warszawa 2013.
- *Co po postindustrializmie?*, red. K. Wielecki, S. Sowiński, Warszawa 2013.
- A. Harasimowicz, *Bezpieczeństwo Polski 1918–2004. Granice, System międzynarodowy, Siła własna*, Warszawa 2013.
- *Europeanisation of political rights: Voter Advice Application and migrant mobilization in 2011 UK elections*, eds. A. Dziewulska, A.M. Ostrowska, Warsaw 2012.
- *Practicioners' advice on EU project management*, eds. A. Dziewulska, Warsaw 2012.
- *New neighbours-on the diversity of migrants' political involvement*, eds. A. Dziewulska, A.M. Ostrowska, Warsaw 2012.
- *Poland in the European Union: Adjustment and Modernisation*, eds. A. Adamczyk, K. Zajączkowski, Warsaw–Lviv 2012.
- *Sieci informacyjne Unii Europejskiej w Polsce*, red. M. Grabowska, Warszawa 2012.
- *Central Europe. Two Decades After*, ed. R. Riedel, Warsaw 2010.
- *Przestępczość gospodarcza. Problemy współpracy międzynarodowej*, red. H. Machińska, Warszawa 2008.
- „Inny” człowiek w „innym” społeczeństwie? Europejskie dyskursy, red. P. Mazurkiewicz, K. Wielecki, Warszawa 2008.
- *Poland in the European Union: First Experiences. Selected Political, Legal and Social Aspect*, eds. D. Milczarek, O. Barburska, Warsaw 2008.
- *Eastern Policy of the European Union: Role of Poland, Case of Ukraine*, eds. A.Z. Nowak, D. Milczarek, B. Hud', J. Borkowski, Warsaw 2008.
- *Kryzys postindustrialny: Interpretacje, prognozy. Perspektywa europejska*, red. P. Mazurkiewicz, K. Wielecki, Warszawa 2007.
- *Rola Polski w kształtowaniu polityki wschodniej Unii Europejskiej na przykładzie Ukrainy*, red. J. Borkowski, Warszawa 2006.
- D. Milczarek, *Unia Europejska we współczesnym świecie*, Warszawa 2005.
- *Regionalizm, polityka regionalna i Fundusze Strukturalne w Unii Europejskiej*, red. A. Adamczyk, J. Borkowski, Warszawa 2005.
- *Fundusze kohezyjne i możliwości ich absorpcji w Polsce* (materiały konferencyjne), Warszawa 2004.
- *Globalization, International Business and European Integration*, eds. A.Z. Nowak, J.W. Steagall, M.N. Balamoune, Warsaw–Jacksonville 2004.
- K. Wielecki, *Podmiotowość w dobie kryzysu post industrializmu. Między indywidualizmem a kolektywizmem*, Warszawa 2003.
- *On the road to the European Union. Applicant countries' perspective*, eds. D. Milczarek, A.Z. Nowak, Warsaw 2003.

- D. Milczarek, *Pozycja i rola Unii Europejskiej w stosunkach międzynarodowych. Wybrane aspekty teoretyczne*, Warszawa 2003.
- Globalization, *European Integration and...?*, eds. A.Z. Nowak, J.W. Steagall, Warsaw–Jacksonville 2002.
- *Suwerenność i integracja europejska*, red. W. Czapliński, I. Lipowicz, T. Skoczny, M. Wyrzykowski, Warszawa 1999.
- I. Pawlas, H. Tendera-Właszczyk, *Poland's economy competitiveness with respect to the integration with the European Union*, Warsaw 1999.
- *Wybrane problemy i obszary dostosowania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej*, red. P. Saganek, T. Skoczny, Warszawa 1999.
- *Subsydiarność*, red. D. Milczarek, wyd. drugie, Warszawa 1998.
- E. Skotnicka-Illasiewicz, *Powrót czy droga w nieznaną? Europejskie dylematy Polaków*, wyd. drugie, Warszawa 1997.
- *Le français en Pologne. Mythes et réalités*, red. J. Boutet, K. Wróblewska-Pawlak, Warszawa 1996.

Seria „Studia nad integracją europejską”

(redakcja serii: P. Jasiński, T. Skoczny)

- *Elektroenergetyka*, Warszawa 1996.
- *Gazownictwo*, Warszawa 1996.
- *Telekomunikacja*, Warszawa 1997.

Seria „Podręczniki i skrypty”

- W. Czapliński, *Podstawowe zagadnienia prawa międzynarodowego: zarys wykładu*, Warszawa 2009.
- *Integracja europejska. Wybrane problemy*, red. D. Milczarek, A.Z. Nowak, Warszawa 2003.
- *Polska policja na drodze do Unii Europejskiej. Przewodnik dla funkcjonariuszy*, red. B. Góralczyk, Warszawa 2000.
- K. Wielecki, *Wprowadzenie do problematyki integracji europejskiej*, Warszawa 1998.
- *Informacja Unii Europejskiej. Informacja drukowana, elektroniczna, audiowizualna, videotex i telewizja satelitarna*, red. M. Grabowska, Warszawa 1998.
- Z. Knypl, *Wprowadzenie do prawa europejskiego*, Warszawa 1997.
- H. Machińska, *Rozwój prawa i instytucji Wspólnot Europejskich. Podstawa funkcjonowania Unii Europejskiej*, Warszawa 1997.

Seria „Dokumentacja akcesyjna”

(redakcja serii: T. Skoczny)

- Tom 1. *Dokumenty dotyczące przystąpienia do Wspólnot Europejskich Danii, Irlandii i Wielkiej Brytanii oraz Grecji*, red. J. Plaňavová-Latanowicz, Warszawa 1998.

- Tom 2. *Dokumenty dotyczące przystąpienia do Wspólnot Europejskich Hiszpanii i Portugalii*, red. J. Planavová-Latanowicz, Warszawa 1998.
- Tom 3. *Dokumenty dotyczące przystąpienia do Unii Europejskiej Austrii, Finlandii i Szwecji*, red. J. Planavová-Latanowicz, Warszawa 1998.
- Tom 4. *Rozszerzenie Unii Europejskiej na Wschód*, red. B. Góralczyk, Warszawa 1999.
- Tom 5. *Przygotowania Polski do członkostwa w Unii Europejskiej*, red. J. Borowski, Warszawa 1999.

Opracowania do użytku wewnętrznego

- H. Machińska, D. Milczarek, A. Rybińska, *Integracja europejska. Wybrane zagadnienia*.
- D. Milczarek, *Europa wczoraj i dziś*.
- T. Skoczny, *Wspólnotowe prawo konkurencji. Zarys wykładu*.
- K. Wielecki, *Nowy ład europejski*.
- *Konferencja Międzyrządowa 2000. Główne problemy z polskiego punktu widzenia (bilans pierwszego półrocza)*, red. J. Barcz.

Seria „Raporty z badań”

- *Prawne i ekonomiczne aspekty połączeń między sieciami telekomunikacyjnymi* (kier. zespołu T. Skoczny).
- Raport I. *Telefonia komórkowa i połączenia między sieciami w Unii Europejskiej*, P. Jasiński, T. Skoczny.
- Raport II. *Ekonomiczne aspekty połączeń między sieciami w warunkach gospodarki rynkowej*, P. Jasiński, T. Skoczny.
- *Liberalizacja łączności międzystrefowej w Polsce*, P. Jasiński, T. Skoczny.
- *Raport zawierający ocenę stopnia adaptacji prawa polskiego do prawa wspólnotowego* (kier. zespołu T. Skoczny).

Seria „Materiały szkoleniowe”

- *Energetyka polska w świetle Układu Europejskiego i nowego prawa energetycznego*, tomy I i II.
- *Energetyka a środowisko w świetle regulacji polskich i wspólnotowych*, tomy I i II.

Seria “Working Papers”

- *European Studies in the New Member States of the Council of Europe*, T. Skoczny, Z. Sokolewicz, K. Wielecki.